

Hakemisto

Tieteessä tapahtuu 1–8 2002

Pääkirjoitukset

- Fogelberg, Paul – Korppi-Tommola, Aura: Muuttuvat väitöskirjakäytännöt (2/02, 3-4)
 Hallamaa, Jaana: Kuka valvoo tiedettä? (1/02, 3-5)
 Karlsson, Fred: Mitä tehdä tohtoritulvalle? (6/02, 3)
 Korppi-Tommola, Aura – Fogelberg, Paul: Muuttuvat väitöskirjakäytännöt (2/02, 3-4)
 Lipponen, Paavo: Tiede ja yhteiskunta (3/02, 3-4)
 Markkanen, Tapio: Tarvitaanko tiedeviestinnän koulutusta tutkinnon osana? (7/02, 3-4)
 Niiniluoto, Ilkka: Jaettu vastuu kannattelee hyvää tiedettä (4/02, 3)
 Pulkkinen, Lea: Tieteellinen tutkimus ja päätöksenteko (5/02, 3-5)
 Saxén, Lauri: Tieteellä on vaikuttavuutta (8/02, 3-4)

Artikkelit

- Alho, Kimmo: Tarkkaavaisuus ja aivotoiminta (3/02, 5-10)
 Allardt, Erik: Yliopistosivistyneistön asema ja tehtävät yhteiskunnassa (7/02, 13-19)
 Arjava, Antti: Voiko tieteenaloja verrata toisiinsa? (3/02, 15-21)
 – Vuoden 536 salaperäinen pilvi – länsimaiden perikato? (7/02, 25-32)
 Enqvist, Kari: Tiede ja essee (7/02, 10-12)
 Eronen, Matti: Puulustot: ympäristömuutosten tietopankki (6/02, 4-9)
 Gothóni, René: ”Oikeaan osuminen” hermeneuttisen totuuden laatutakeena (2/02, 48-52)
 Hallamaa, Jaana: Tieteen etiikka: ei mitään sensaatioiden siveysoppia (4/02, 25-28)
 Haukioja, Timo: Kielikyky ja evoluutio (5/02, 11-14)

- Heikura, Pekka T.: Kreikkalainen tuli – valtiosalaisuus, joka pelasti Bysantin (1/02, 19-26)
 – Kaksi epidemiaa – Aiheuttivatko kulkutaudit Rooman valtakunnan tuhon? (7/02, 33-39)
 Huotari, Vesa: Usko metodiin (2/02, 22-33)
 Häkkinen, Kaisa: Suomen kirjakielen linnunnimien historia (8/02, 10-16)
 Ihamuotila, Risto: Osaamisen yhteiskunta ja yliopiston vastuu (4/02, 20-24)
 Immonen, Kari: Käyttäjä yllättää aina – Puhelin ja käyttäjyys Suomessa (6/02, 38-44)
 Kamppinen, Matti: Uskontotieteen ominaisuuksia ja omituisuuksia (4/02, 32-36)
 – Kannibalismin aika (8/02, 27-30)
 Klinge, Matti: Tiede ja essee (7/02, 6-7)
 Lehtinen, Ildikó: Siperia opettaa – kansoja tutkimassa, kokoelmia kartuttamassa (6/02, 27-37)
 Leikola, Anto: Tiede ja essee (7/02, 8-9)
 Majander, Mikko: Periodisointi, nimeäminen, historia-käsitys (5/02, 15-18)
 Manninen, Juha: Kansakunnan aatteen synty Ruotsissa ja Suomessa (1/02, 6-13)
 – Eino Kaila ja tie Wienin piiriin (2/02, 34-47)
 – Kaila ja kahden tunnistamistavan ero (4/02, 13-19)
 – Realisti Wienin piirin väittelyissä (7/02, 40-52)
 – Positivismin kriitikosta positivistiksi (8/02, 31-41)
 Meinander, Henrik: Turvallisuuden retoriikkaa eli Nato-keskustelun kiemuroista Suomessa ja Ruotsissa (8/5-9)
 Mustajoki, Arto: Kulttuurin tutkimuksen rahoitus (1/02, 14-18)
 Niemi, Irmeli: Tiede ja essee (7/02, 5-6)

Nieminen, Tommi: Evoluution pyörä – Miten kielelle käy ajan kanssa? (5/02, 6-10)

Palomäki, Jari: Uuno Saarnio – omintakeinen filosofi (6/02, 15-20)

Parikka, Eevastiina: Kohti tietoisuuden tiedettä? (1/02, 31-34)

Pehkonen, Jaakko: Valistuneita arvauksia: talousennusteiden osuvuus 1997–2001 (3/02, 30-37)

Pekonen, Osmo: Alain Connes' n epäkommutatiivinen maailma (5/02, 22-27)

Pyysiäinen, Ilkka: Uskonnollinen robotti kiinalaisessa huoneessa (6/02, 10-14)

Rainio, Kullervo: Kohti tietoisuuden holistista teoriaa (3/02, 11-14)

Raivio, Kari: Tieteellisen julkaisutoiminnan tulevaisuus (5/02, 19-21)

Rauhala, Lauri: Minikurssi mentaalisten ongelmien ymmärtämiseksi (6/02, 21-26)

Rossi, Kaija - Räikkä, Juha: Geenejä ja arvoja (2/02, 18-21)

Rydman, Jan: Tiede, julkisuus ja media (3/02, 22-29)

Räikkä, Juha – Rossi, Kaija: Geenejä ja arvoja (2/02, 18-21)

Siikala, Anna-Leena: Elias Lönnrot etnografina (4/02, 5-12)

Siukonen, Jyrki: Nils Hasselbomin menetetty maine (1/02, 27-30)

Sulkunen, Pekka: Yhteiskunnan luontosuhteen kriisiytyminen modernissa yhteiskuntateoriassa (7/02, 20-24)

Summala, Heikki: Liikenneturvallisuustavoite ja kohtaamisonnettomuudet (5/02, 28-34)

Sänkiahio, Risto: Toimiiko Venäjällä järjestelmä? (2/02, 5-17)

Tammisalo, Osmo: Riisuivatko täit ihmisen turkistaan? (4/02, 29-31)

Varpio, Yrjö: Luova hulluus – Lauri Viidan runous (8/02, 23-26)

Viikari, Auli: Kirjallisuuden puolustus (8/02, 17-22)

Keskustelua

Anhava, Jaakko: Vielä biologisesta eriarvoisuudesta (1/02, 45)

Annala, Erkki – Järveläinen, Veli-Pekka – Keltikangas, Matti – Vehkamäki, Seppo: Avoimia kysymyksiä Ilkka Hanskille (3/02, 38-40)

– Miksi Ilkka Hanski kaihtaa tieteellistä keskustelua? (5/02, 35)h

Arjava, Antti: Humanistin elämänsenne ja maailman muutos (8/02, 42-43)

Forsius, Arno: Ihmisen karvaisuus ja hyönteisten aiheuttamat taudit (7/02, 66-67)

Hanski, Ilkka: Vastauksia metsäprofessoreille (4/02, 37-41)

– Hanski ei kaihdakaan tieteellistä keskustelua! (5/02, 35-36)

Harle, Vilho - Moisio, Sami: Faktasta ja fiktiosta geopolitiikan tutkimuksessa (7/02, 64-65)

Huldén, Larry: Ilmastopaneeli – ilmastotutkimuksen kompastuskivi (3/02, 41-43)

Järveläinen, Veli-Pekka – Annala, Erkki – Keltikangas, Matti – Vehkamäki, Seppo: Avoimia kysymyksiä Ilkka Hanskille (3/02, 38-40)

– Miksi Ilkka Hanski kaihtaa tieteellistä keskustelua? (5/02, 35)

Kamppinen, Matti: Uskonnollinen robotti ja tieteen yhtenäisyys (7/02, 55-59)

Kauko, Virpi: Valosaasteesta päätoimittajalle (6/02, 47-48)

– Kadonneen turkin arvoitus (7/02, 67-68)

Keltikangas, Matti – Annala, Erkki – Järveläinen, Veli-

Pekka – Vehkamäki, Seppo: Avoimia kysymyksiä Ilkka Hanskille (3/02, 38-40)

– Miksi Ilkka Hanski kaihtaa tieteellistä keskustelua? (5/02, 35)

Kinnunen, Taina: Tutkimuksen merkitystä ei pidä yliarvioida (3/02, 46)

Korppi-Tommola, Aura: Vaihto-opiskelusta oppia vai vain elämäkokemusta? (7/02, 53-54)

Maalampi, Jukka: Kasvaako kappaleen massa, kun se liikkuu? (2/02, 54-55)

Moisio, Sami – Harle, Vilho: Faktasta ja fiktiosta geopolitiikan tutkimuksessa (7/02, 64-65)

Nuorteva, Pekka: Turkki ja hyönteiset ihmisen historiassa (6/02, 45-47)

– Miten ihmisen kadonnut turkki vaihtui vaatteisiin? (8/02, 45-48)

Pekkanen, Martti: Massa ja energia (1/02, 42-44)

– Massa ja energia (3/02, 45)

Pihlström, Sami: Uskonnollista robottia rakentamassa: kommentti Ilkka Pyysiäiselle (7/02, 60-62)

Pyysiäinen, Ilkka: Puolitotuksia ja mörköjä – mutta missä on pihvi? (2/02, 55-57)

– Hiiriä ja ihmisiä – vielä tietokoneiden uskonnollisuudesta (8/02, 48-51)

Roos, Matts: Massa och energi – än en gång (4/02, 42)

Simonsuuri-Sorsa, Marja: Etiikka ja elämän patentointi – kuka omistaa ihmisen geenit? (5/02, 36-38)

Taira, Teemu: Jos lukeminen on vaikeaa ... Vastaus Gothónille (1/02, 37-38)

Takala, Tuija: Kuka päättää etiikasta? Eikö sitä saa kysyä? (2/02, 58)

Talvinen, Krister: Uskonto tieteiden taistelulentäänä (1/02, 39-41)

– Anteeksi kuinka, mutta mistä olikaan kysymys? (3/02, 43-44)

Tammisalo, Osmo: Sosiobiologia ei ole konservatiivista (8/02, 44-45)

Tommila, Kari: Huoneessa tai ei, sama se (7/02, 63-64)

Uschanov, Tommi: Jaakko Hintikka ja filosofian nykytila (1/02, 35-36)

Vehkamäki, Seppo – Annala, Erkki – Järveläinen, Veli-Pekka – Keltikangas, Matti : Avoimia kysymyksiä Ilkka Hanskille (3/02, 38-40)

– Miksi Ilkka Hanski kaihtaa tieteellistä keskustelua? (5/02, 35)

Wiberg, Matti: Mitä yliopistossa kannattaa tavoitella? (5/02, 38-42)

Lyhyesti

Äiheina mm.:

1/02: Tiedetapahtumien eurooppalainen yhteys / Ylen Teema-kanava lähestyy tiedettä / Kirjallisuuden tutkimuksesta / Kirjallisuuslehtien hyvät, pahat ja rumat / Etiikka ei kuulu muille kuin filosofeille?

2/02: Miksi Maa sai hapellisen ilmehän? / Humanistit harvoin julkisuudessa? / Hannu Raittila – paha poika? / Karjalan metsät paremmassa kunnossa kuin suomalaiset / Uusi luettelo keskiaikaisista nuottikäsitteistä

3/02: Kuinka pieneksi pilkkoo maailma / Mitä pitäisi tutkia / Erään puhelun anatomia

4/02: Tutkimuksella menee lujaa – mutta unohtuuko jotakin olennaista? / Kansallinen maantiede kateissa? / Keskustelu- ja diskurssianalyysit jyräävät / Narratiivisuus ja talouspolitiikka

5/02: Suomen tieteen historia -projekti pääsi maaliin / Valosaaste tosiongelma? / Perinteentutkijan pulma: arvottomat perinteet

6/02: Higgsin bosoni ei karkaa minnekään / Miljoonan

- dollarin kysymys: voiko kahvikuppi räjähtää? / Koulutus ei kannata – vai kannattaako sittenkin? / Helsingin yliopiston Physicum: uusliberalistisen kiinteistöpolitiikan riemuvoitto? / Fiktio vahvistaa teorian?
- 7/02: Koe-eläintutkijat ja pedofiilit? / Onko tiede politiikkaa? / Mitä tapahtuu kaukana? / Lumelääkettä Buranan sijaan?
- 8/02: Filosofiaa dekkarin keinoin / Tutkiva taiteilija / Mihin tohtoreita tarvitaan? / Tammipolitiikkaa / Merkkivuosien 2003
- Kirja-arviot*
- Aarnio, Aulis: Pätevä katsaus oikeusfilosofiasta – vai oikeusteoriasta? (Mikko Wennberg: *Oikeusfilosofia. Johdatus oikeusteoriaan ja oikeusteoreettiseen ajatteluun.*) (2/02, 71-72)
- Ahlqvist, Toni: Aivotutkijan deterministiset selitykset (David H. Ingvar: *Kymmenet aivot*, suom. Olli Mäkinen.) (1/02, 51-53)
- Enqvist, Kari: Tieteen etiikkaa ja faustista fysiikkaa viihdyttävästi – mutta tietehistoriassa ollaan heikoilla jällä (Dominique Lecourt: *Prometheus, Faust ja Frankenstein. Tieteen etiikka ja sen myyttiset kuvot.*) (8/02, 57-62)
- Heikkilä, Matti: Kirkko köyhän asialla (*Lasaruksesta leipäjonoihin. Köyhyys kirkon kysymyksenä*, toim. Virpi Mäkinen.) (5/02, 59-62)
- Heikkinen, Vesa: Kritiikin arvoista journalismia? (*Journalismikritiikin vuosikirja 2002*, toim. Heikki Heikkilä ja Marjut Helminen.) (5/02, 56-58)
- Lukemisto lukeneistolle? (*Auli Hakulinen: Lukemisto. Kirjoituksia kolmelta vuosikymmeneltä*, toim. Lea Laitinen, Pirkko Nuolijärvi, Marja-Leena Sorjonen ja Maria Vilkuna.) (1/02, 55-58)
- Hiekkänen, Markus: Raha Suomessa rautakauden lopulla (Tuukka Talvi: *Coins and Coin Finds in Finland AD 800-1200.*) (6/02, 57-60)
- Hiidenmaa, Pirjo: Järjestys se olla pitää (Johanna Ruusuvoori, Markku Haakana ja Liisa Raevaara: *Institutionaalinen vuorovaikutus. Keskusteluanalyttisiä tutkimuksia.*) (1/02, 53-55)
- Hosio-Paloposki, Anne: Ameriikan malliin (Karl-Erik Michelsen: *Työ, tuottavuus, tehokkuus. Rationalisointi suomalaisessa yhteiskunnassa.*) (4/02, 47-49)
- Jokinen, Outi: Eliittien kunnallispolitiikkaa (Laura Kolbe ja Heikki Helin: *Helsingin historia vuodesta 1945, osa III. Kunnallishallinto ja –politiikka.*) (8/02, 68-70)
- Kamppinen, Matti: Meemit, aika ja ikuisuus – näkökulmia uskontojen ajalliseen sitkeyteen (Susan Blackmore: *Meemit – kulttuurigeenit*, suom. Osmo Saarinen; *Darwinizing Culture. The Status of Memetics as a Science*, toim. Robert Aunger; Richard K. Fenn: *Time Exposure. The Personal Experience of Time in Secular Societies*; Richard K. Fenn: *Beyond Idols. The Shape of a Secular Society*; Andrew Newberg ja Eugene D'Agulii: *Why God Won't Go Away. Brain Science & The Biology of Belief.*) (8/02, 62-68)
- Keinonen, Juhani: Miksi ihmisen teknologiaa ei ole syytä kopioida luonnon mekaanisesta maailmasta? (Steven Vogel: *Kissan tassut ja katapultit. Luonnon ja ihmisen mekaaniset maailmat*, suom. Kimmo Pietiläinen.) (7/02, 72-73)
- Kolbe, Laura: Tietokirjaklassikko sivistyksestä ja luonnosta kiinnostuneille (*Hortus Fennicus. Suomen puutarhataide*, päätoim. Maunu Häyrynen.) (5/02, 52-55)
- Korppi-Tommola, Aura: Sosiaalityön murroksesta syntyi diakonia (Hannu Mustakallio: *Palvelun poluilla Pohjois-Suomessa. Oulun diakonissakoti 1896-1916.*) (3/02, 58-59)
- Lagerspetz, Kari: Mieli ja ruumis: erikseen vai aina yhdessä? (Antonio Damasio: *Descartesin virhe. Emootio, järki ja ihmisen aivot*, suom. Kimmo Pietiläinen.) (7/02, 77-79)
- Lehti, Raimo: Kulttuuria, instituutioita ja vähän tiedettäkin (*Suomen tieteen historia I. Tieteen ja tutkimuksen yleinen historia 1880-luvulle*, päätoim. Päiviö Tommila.) (2/02, 62-68)
- Leikola, Anto: Matkalla yhtenäiseen tietoon? (Edward O. Wilson: *Konsilienssi. Tiedon yhtenäisyys*, suom. Kimmo Pietiläinen.) (3/02, 56-57)
- Lyytikäinen, Erkki: Öhöm virkani puolesta: tekstien tekoa ja tutkimusta (*Virkapukuinen kieli*, toim. Vesa Heikkinen.) (6/02, 64-65)
- Lång, Markus: Musiikkieteen kehittyä (*Muualla, täällä. Kirjoituksia elämästä, kulttuurista, musiikista. Juhlakirja Erkki Salmenhaaralle*, toim. Helena Tyrväinen, Seija Lappalainen, Tomi Mäkelä ja Irma Vierimaa.) (1/02, 58-60)
- Mannila, Maarit: Paasitornista komeasti (Sirpa Haila: *Paasitornin tarina.*) (2/02, 68-70)
- Niiniluoto, Ilkka: Luja ote leijonan hännästä (Raimo Lehti: *Leijonan häntä: Luoko tietoa luonto vai ihminen?*) (3/02, 52-55)
- Pietiläinen, Kimmo: Uuden *Biologian sanakirjan* koeajo (Rauno Tirri, Juhani Lehtonen, Risto Lemmetyinen, Seppo Pihakaski ja Petter Portin: *Biologian sanakirja.*) (4/02, 50-51)
- Pihlström, Sami: Etiikasta ja elämän erehdyksistä (Maija-Riitta Ollila: *Erheitä ja virheitä.*) (6/02, 52-54)
- Pyykkö, Pekka: Marie Curien elämä (Susan Quinn: *Marie Curie. Elämä*, suom. Kimmo Pietiläinen.) (7/02, 74-76)
- Raento, Pauliina: Inhimilliset Rooman keisarit (Arto Kivimäki ja Pekka Tuomisto: *Rooman keisarit.*) (2/02, 76-77)
- Selin, Risto: Kilvoittelua täydellisestä kehosta (Taina Kinnunen: *Pyhät bodarit. Yhteisöllisyys ja onni täydellisessä ruumiissa.*) (1/02, 63-64)
- Syväoja, Hannu: Kun urheilusta tuli uskonto (Harri Salimäki: *Isänmaan ja urheilu-uskon mies. Lauri Pihkala modernin urheiluaatteen esitaistelijana.*) (1/02, 61-62)
- Suomalaisuuden ytimessä (Matti Virtanen: *Fennomanian perilliset. Poliittiset traditiot ja sukupolvien dynamiikka*; Ilkka Huhta: *"Täällä on oikea Suomenkansa". Körttiläisyyden julkisuuskuva 1880–1918.*) (4/02, 52-53)
- Talvinen, Krister: Voiko uskoa rationaalisesti? (Timo Koistinen: *Usko ja tiedollinen oikeutus.*) (6/02, 61-64)
- Tammisalo, Osmo: Vaikka löytyykin hulluja Totuutta puolustamaan (Ullica Segerstråle: *Defenders of the Truth.*) (5/02, 46-49)
- Aktiiviset naaraat ja pariutuminen (Marlene Zuk: *Sexual Selections. What we can and can't learn about sex from animals.*) (8/02, 71-73)
- Toivanen, Erkki: Britannia – laiva Euroopan rannikolla (*Britannia. Saariovaltakunnan Eurooppa-suhteiden historia*, toim. Pasi Ihalainen.) (5/02, 50-51)
- Wahlstedt, Pekka: Vallan ongelmallinen kirja (*Mitä on valta?* Toim. Juha Räikkä ja Mikko Wennberg.) (2/02, 73-75)
- Zetterberg, Seppo: Aika mies – jopa akateemikoksi! (Olli Lehto: *Korkeat Maailmat. Rolf Nevanlinnan elämä.*) (6/02, 54-56)
- Uutta Tiedekirjassa (1-8/2002)
Tapahtumakalenteri (1-8/2002)